

Asia: VN/5386/2020-VM-152

Lausuntopyyntö ehdotuksesta julkisen hallinnon API-periaatteiksi

1.1 Tarjoa ja hyödynnä tietoja pääsääntöisesti ohjelmointirajapintojen kautta

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossamme. Periaatteen muotoilu on selkeä, ja tukimateriaali hyvää.

1.2 Määritä ohjelmointirajapintojen tarjoamiselle ja hyödyntämiselle tavoitteet ja hanki riittävät resurssit

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossamme. Periaate on hyvä, ja hyvin muotoiltu, ja tukimateriaali on laadukasta.

1.3 Varmista hankinnoissa yhteentoimivuus muiden tietojärjestelmien kanssa

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossamme. Periaatteen muotoilussa teknologiariippumattomuuden voisi kuitenkin määritellä tarkemmin.

1.4 Edistä sisäistä ja ulkoista yhteistyötä

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossamme. Yhteistyötarpeen ja siihen liittyvien sidosryhmien tunnistaminen on ensiarvoisen tärkeää yhteisessä ja vaikuttavassa kehittämisessä. Onkin hyvä, että yhteistyö on nostettu periaatetasolle, jolloin se tulee paremmin otetuksi huomioon.

2.1 Kehitä ohjelmointirajapintoja tarvelähtöisesti

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossamme. Tarvelähtöinen kehittäminen on hyvä periaate API-kehitykselle. Näin toimittaessa ei kehitetä asioita varastoon, vaan kehittäminen tehdään aidon tarpeen perusteella. Periaatteeseen liittyvä tukimateriaali on hyvä.

2.2 Määritä ohjelmointirajapintojen tarjoamiseen ja hyödyntämiseen liittyvät roolit, tehtävät, vastuut ja toimintamallit.

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossamme. Periaatteessa on hyvin tunnistettu, että organisointimalli on riippuvainen organisaation koosta ja toimintamallista. Periaatteessa on tunnistettu hyvin asiat, jotka tulee ottaa huomioon

2.3 Kuvaa ohjelmointirajapintojen muodostama kokonaisuus

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossamme. Kelassa on jo pitkään tehty kokonaisarkkitehtuurityötä, ja tunnistettu yhteisten ja yhdenmukaisten kuvausten merkitys. Kokonaisuudenhallintaa helpottaa, kun asiat on liitetty eri arkkitehtuurinäkökulmiin, kuten periaatteessa onkin kuvattu. Rajapintojen riittävän tarkat ja yhdenmukaiset kuvaukset ovat myös tärkeitä, kun rajapintoja ylläpidetään ja kehitetään. Myös tämä oli kuvattu hyvin periaatteessa.

2.4 Tunnista ja hallitse ohjelmointirajapintoihin liittyvät riskit

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossamme. Riskien tunnistaminen ja hallinta on olennainen osa API-kehitystä. Periaatteessa on hyvin tunnistettu rajapinnoissa liittyvien tietojen, ja niihin liittyvien riskien merkitys rajapintakehityksessä. Tuotoksina riskirekisteri ja riskienhallintasuunnitelma ovat hyviä välineitä riskienhallinnan tueksi. Periaatteeseen liittyvä tukimateriaali on hyvä.

3.1 Kehitä ohjelmointirajapinnat avoimilla ja teknologiariippumattomilla standardeilla ja protokollilla

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossamme. Periaatteeseen liittyvä tukimateriaali on laadukasta.

3.2 Kuvaa ohjelmointirajapintojen käsittelemät tiedot yhteisten ja yleisten tietomallien mukaisesti

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossamme. Tietojen kuvaaminen yhtenäisten mallien mukaisesti ja metatietojen tunnistaminen on olennainen osa rajapinnan suunnittelua. Periaatteessa on tuotu hyvin esiin yleisten ja yhteisten sanastojen, koodistojen, luokittelun, tietorakenteiden, tietomallien ja laatuksiteerien hyödyntäminen, ja yhteisten käsitteistön käytön merkitys. Periaatteeseen liittyvä tukimateriaali on hyvä.

3.3 Testaa, versio, dokumentoi ja julkaise ohjelmointirajapinnat

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossamme. Periaatteeseen liittyvä tukimateriaali on hyvä.

3.4 Seuraa ohjelmointirajapinnoille asetettuja mittareita ja muita ominaisuuksia

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossamme. Mittareiden tunnistaminen, niiden merkitys ja hyödyntäminen on kuvattu hyvin.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kela kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto julkisen hallinnon API-periaatteisiin. Kela toteaa, että periaatteet on hyvin valmisteltu, ja dokumentti on kokonaisuutena poikkeuksellisen hyvin kirjoitettu. API-periaatteet on kuvattu rakenteellisesti selkeästi, riittävän tiiviisti, ja toimenpide-ehdotukset ja esimerkit ovat konkreettisia. Valmisteltu linjaus antaa hyvän lähtökohdan organisaatioiden omien periaatteiden laatimiseen ja kehityskohteiden tunnistamiseen ja priorisointiin.

Julkisen hallinnon yhteiset API-periaatteet ovat hyvä pohja tulevalle työlle. Rajapintojen ja tätä kautta tietojen avaaminen toimijoiden välillä tehostaa julkisen hallinnon toimintaa, ja parantaa asiakkaan asiointikokemusta. Yhteisiä ratkaisuja suunniteltaessa tulee ottaa huomioon eri toimijoiden erilaiset tarpeet ja volyymit. Kelan tapahtumamäärät ovat usein poikkeuksellisen suuria verrattuna moneen muuhun julkishallinnon toimijaan. Myös Kelan tarjoamien palvelujen kriittisyys ja palvelutasovaatimukset (esim. Kanta-palvelujen osalta) ovat korkeita, ja hyödynnettävien API-rajapintapalvelujen tulisi kyetä vastaavaan palvelutasoon. Kela haluaakin kiinnittää huomiota tarpeesta solmia palveluihin liittyvät palvelutasosopimukset, joissa määritellään kullekin palvelulle tarvittava taso. Jos palvelun tarjoaja ei pysty sitoutumaan riittävään palvelutasoon, johtaa se esim. tietojen massakopiointiratkaisuihin rajapintapalvelun hyödyntämisen sijaan. Näin menetetään hyöty yhteisistä rajapinnoista, ja kasvatetaan julkisen hallinnon ICT-kustannuksia.

Tietojen hyödyntämistä eri julkisten toimijoiden välillä ohjataan lainsäädännön avulla. Säädöksiin antamat mahdollisuudet ja rajoitteet tulee ottaa huomioon rajapintoja suunniteltaessa. Periaatteissa ei ole tällä hetkellä mainintaa siitä, että rajapinnan kuvauksessa tulisi mainita tietojen käyttöön liittyvistä rajoitteista ja oikeuksista, esim. toisen organisaation omistamien tietojen edelleen jakamisesta eteenpäin rajapintaa hyödyntävän järjestelmän toimesta. Myös peruste tiedon käytölle tulisi kuvata rajapintakuvauksessa, ja tarvittaessa myös välittää rajapinnassa, jotta tietojen käytöstä voidaan kirjoittaa lokia tarvittavalla tasolla.

Kokonaisuutena Kela pitää julkisen hallinnon API-periaatteita hyvänä pohjana yhteiselle kehitykselle ja sen ohjaamiselle. Yhteiset tavoitteet suuntaavat eri organisaatioiden toimintaa, ja näin mahdollistavat esim. kansallisten tietovarantojen vaikuttavamman kehittämisen ja hyödyntämisen.

Llorens Barbera Pia
Kansaneläkelaitos - Tietopalvelut